

BESTRIJDING INSECTEN STEEDS GROTERE UITDAGING

Vergelingsziekte, dat wordt overgebracht door de groene perzikbladluís. Pas enkele weken tot maanden na het aanprikken door de bladluizen is dit zichtbaar.

In 2017 zijn op diverse percelen plekken met vergelingsziekte waargenomen. Dit betrof ook percelen met speciaal pillenzaad (neonicotinoïden). In speciaal pillenzaad zitten neonicotinoïden, die de planten beschermen tegen aantasting door insecten tot aan acht tot tien weken na zaai.

Mogelijk komt in mei het voorstel in stemming van de Europese Commissie voor een verbod op het gebruik van neonicotinoïden in alle open teelten. Dit plaatst de insectenbestrijding voor zeer grote uitdagingen. Daarom zoekt het IRS op dit moment met diverse partijen, nationaal en internationaal, intensief naar alternatieven. Niet alleen met onderzoek naar nieuwe chemische bestrijdingsmiddelen, maar ook mogelijkheden om natuurlijke vijanden in te zetten of te stimuleren, beter inzicht in waardplanten van de insecten en virussen, die worden overgebracht door insecten en meer gebruik van resistenties.

Voorkom overdracht vergelingsvirussen

In de bietenteelt zijn de zwarte bonenluis en de groene perzikbladluís de meest voorkomende bladluizen. Schade door zwarte bonenluizen is meestal beperkt, omdat ze in zeer grote aantallen aanwezig moeten zijn voordat de zuigschade leidt tot financiële schade. Bestrijden is rendabel als in mei en juni meer dan

50% van de planten bezet is met meer dan 30-50 bladluizen en in juli meer dan 75% van de planten bezet is met meer dan 200 bladluizen. Aanwezigheid van groene perzikbladluís kan bij hele lage aantallen al leiden tot financiële schade, doordat ze de virussen BMVYV, BYV en BChV, die vergelingsziekte veroorzaken, kunnen overdragen. Dit betekent dat in mei en de eerste helft van juni de bestrijdingsdrempel al bereikt wordt bij twee groene perzikbladluizen per tien planten, in de tweede helft van juni bij vijf bladluizen en in de eerste helft van juli bij 50 groene perzikbladluizen. Bestrijden van zwarte bonenluizen en groene perzikbladluizen kan vanaf dit seizoen ook met Teppeki, naast de al bekende middelen Calypso, Pirimor en UPL Pirimicarb.

Bestrijding bij uitkomen eieren bietenvliegen

Eind mei, half juli en begin september kan er flinke aantasting zichtbaar zijn van de bietenvlieg. Ingrijpen met pyrethroïden bij het zien van grote en/of verdroogde mineergangen levert niets op; de meeste larven zitten dan al in het blad waar ze niet

geraakt worden door het middel en natuurlijke vijanden worden gedood door de bespuiting. Bij bestrijding met een bespuiting dient met twee zaken rekening te worden gehouden: de overschrijding van de schadedrempel en het optimale moment van bestrijding. Het optimale moment is in het stadium van de levenscyclus waarbij de eerste larven uit de eieren kruipen en dus de eerste mineergangen zichtbaar worden. Dit is meestal half mei, begin juli en half augustus. Controleer de bieten dus op aantallen eieren van de bietenvlieg op drie momenten in het seizoen. De bestrijdingsdrempel van de eerste generatie in mei staat in tabel 1. Deze geldt alleen bij gebruik van standaard pillenzaad. Bestrijden van de eerste generatie is niet nodig bij speciaal pillenzaad. Bestrijding van de tweede en derde generatie is rendabel zodra het aantal eieren groter is dan het aantal bladeren in het kwadraat.

aantal echte bladeren per plant	aantal gevulde eieren en/of larven per plant
2-4	4 of meer
4-6	8 of meer
6 of meer	20 of meer

Tabel 1. Bestrijdingsdrempel van de eerste generatie van de bietenvlieg bij gebruik van standaard pillenzaad. Bij gebruik van speciaal pillenzaad is bestrijding van de eerste generatie niet nodig.

Aardvlooien, bovengrondse springstaarten en tripsen zelden bestrijden

Bestrijding van aardvlooien en bovengrondse springstaarten is zelden noodzakelijk. Ze prikken in de bladeren, waardoor later misvormingen en kleine gaatjes zichtbaar zijn bij de planten. Dit leidt zelden tot financiële schade. Bij koude en droge omstan-

Aantasting door bovengrondse springstaarten leidt zelden tot financiële schade.

digheden kunnen tripsen wel schade veroorzaken aan planten in het kiemblad- en tweebbladstadium. Bij gebruik van standaard pillenzaad kan een aanvullende bespuiting met Decis, Karate Zeon of Somicidin Super nodig zijn.

Terughoudend zijn met insecticiden

Voor telers is het belangrijk om insecticiden alleen maar in te zetten, daar waar nodig. Dit geldt vooral voor niet-specifieke middelen, zoals pyrethroïden. Door bespuitingen met insecticiden worden namelijk ook de natuurlijke vijanden bestreden en die zijn juist zo hard nodig om de opbouw van plaaginsecten te beperken. Maak dus zoveel mogelijk gebruik van schadedrempels.

Elma Raaijmakers en Levine de Zinger

Voorkom aardappelopslag

Ondanks de vorst kunnen we ook dit jaar aardappelopslag verwachten. Ziekten en plagen worden hierdoor in stand gehouden, AM-resistenties doorbroken en het geeft problemen met vermenging (pootgoed). Het probleem is terug te dringen door preventieve maatregelen, zie 6.1.6 van de teelthandleiding: www.irs.nl/aardappelopslag. Zolang dit niet afdoende is, blijft de bestrijding van aardappelopslag een noodzakelijk kwaad. Voor de bestrijding is glyfosaat het aangewezen middel vanwege de systemische werking. Wacht tot er groei zit in het aardappelloof en het loof 10-20 cm hoog staat. De opname van glyfosaat is het best bij groeizaam, donker weer en een hoge relatieve luchtvochtigheid (meer dan 60%). Denk na over preventieve maatregelen, anders blijft dit probleem in stand.

Marco Bom